

NYTTEN AV SYSTEMATISK OPPLÆRING AV HELSEPERSONELL INNEN DEMENSOMSORGEN

Evaluering av ABC-modellen

.....

KARI RUDNINGEN FOSSLI

DEN NORSKE ABC -MODELLEN

- Studiegrupper
- Studiemateriale
- Seminar

OPPDRAK FRA HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

Hensikten var:

*Å vurdere **nytteverdien av ABC-modellen** i lys av kommunenes behov for kvalifisert og faglig oppdatert personell innen demensomsorg og generell eldreomsorg?*

STUDIENS DESIGN

- Av 430 kommuner hadde **306 kommuner** per mai 2011 tatt ABC-modellen i bruk. Alle ABC-deltakende kommuner ble inkludert i studie
- Undersøkelsen ble gjennomført ved hjelp av **strukturerte datainnsamlings skjemaer**
- **Deskriptiv** evalueringsstudie

UTVIKLING AV DATAINNSAMLINGSSKJEMA

Fokusgruppeintervju gav datagrunnlag for utarbeiding av skjema.

- Pilottestet
- 2 datainnsamlings skjemaer ble utarbeidet
 - Kommunekontakter/avdelingsledere
 - ABC-deltakere

AVDELINGSLEDERE OG KOMMUNEKONTAKTER

612 skjemaer ble sendt
til kommunekontakter
og avdelingsledere

1001603214

 Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

SPØRRESKJEMA til kommunens kontaktperson og avdelingsleder
Evaluering av "Demensomsorgens ABC" og "Eldreomsorgens ABC"

Veiledning for utfylling:
Skriv tydelig. Bruk blå eller svart penn. Alle spørsmål besvares.
Ved feil avkrysning - sett parentes rundt feilen og sett nytt kryss i riktig rute.
Originalskjema returneres - det må ikke tas kopi av skjemaet da skjemaet skal leses elektronisk.
Legg det utfylte skjemaet i konvolutt og send til Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse.
Utfylt skjema regnes som samtykke til å delta.

Kommunennummer Dato for utfylling

Skjemaet er besvart av (kryss av for begge hvis du har begge roller)
 Kommunens kontaktperson Avdelingsleder

INFORMASJON OG SAMARBEID

	Ja absolutt	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Absolutt ikke
Vi har fått tilstrekkelig informasjon om faglig innhold og oppbygging av opplæringsmodellen ABC	☐	☐	☐	☐	☐
Vi er tilstrekkelig informert om ansvar og oppfølging av oppstartseminar og fagseminar	☐	☐	☐	☐	☐
Vi er tilstrekkelig informert om økonomiske forhold	☐	☐	☐	☐	☐
Vi er tilstrekkelig informert om Fylkesmannens rolle innen ABC satsingen	☐	☐	☐	☐	☐
Vi er tilstrekkelig informert om utviklingsenterne og kompetansetilbudene sin rolle innen ABC satsingen	☐	☐	☐	☐	☐
Kontakten med Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse er avgjørende for gjennomføringen av ABC-modellen	☐	☐	☐	☐	☐
Det er lett å få hjelp og støtte ved kompetansetilbudene/utviklingsenterne og Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse når jeg tar kontakt	☐	☐	☐	☐	☐
Kommunens kontaktperson avklarer med lokale ledere hvilke avtaler deltakerne har i forhold til arbeidstid/fritid/avspaseringmuligheter	☐	☐	☐	☐	☐
ABC studiemodellen er krevende administrativt for avdelingslederne	☐	☐	☐	☐	☐

Side 1

ABC DELTAKERE

549 spørreskjemaer ble sendt til et tilfeldig utvalg av ABC deltakere

6784185739

 Aldring og helse
Nasjonalt kompetansesenter

SPØRRESKJEMA til ABC deltaker

Evaluering av "Demensomsorgens ABC" og "Eldreomsorgens ABC"

Veiledning for utfylling:
Skriv tydelig. Bruk blå eller svart penn. Alle spørsmål må besvares.
Ved feil akryksning - sett parentes rundt feilen og sett nytt kryss i riktig rute.
Originalskjema returneres - det må ikke tas kopi av skjemaet da skjemaet skal leses elektronisk.
Legg det utfylte skjemaet i konvolutt og send det til Nasjonalt kompetansesenter for aldring og helse.
Utfyllt skjema regnes som samtykke til å delta.

Kommunennummer Dato for utfylling

STUDIEGRUPPER

	Ja absolutt	I stor grad	I noen grad	I liten grad	Absolutt ikke
Deltakerne i studiegruppen styrer selv gruppen uten hjelp fra andre.	☐	☐	☐	☐	☐
Studiegruppene orienterer avdelingsleder om fremdriften i gruppen	☐	☐	☐	☐	☐
Studiegruppen lager sin egen skriftlige kontrakt som er en avtale om hvordan gruppen skal fungere	☐	☐	☐	☐	☐
Studiegruppen har diskutert og blitt enige om hvilken ledelse de ønsker?	☐ Ja	☐ Nei	☐ Vet ikke		
Hvis ja, gruppen har valgt					
En fast leder	Ledelse på omgang	Tilfeldig ledelse	Annen		
☐	☐	☐	☐		
Når har studiegruppen gruppesamlinger?					
Dagtid	Mellom dagvakt og kveldsvakt	Kveldstid	Annen tid		
☐	☐	☐	☐		

Side 1

DATAINNSAMLING

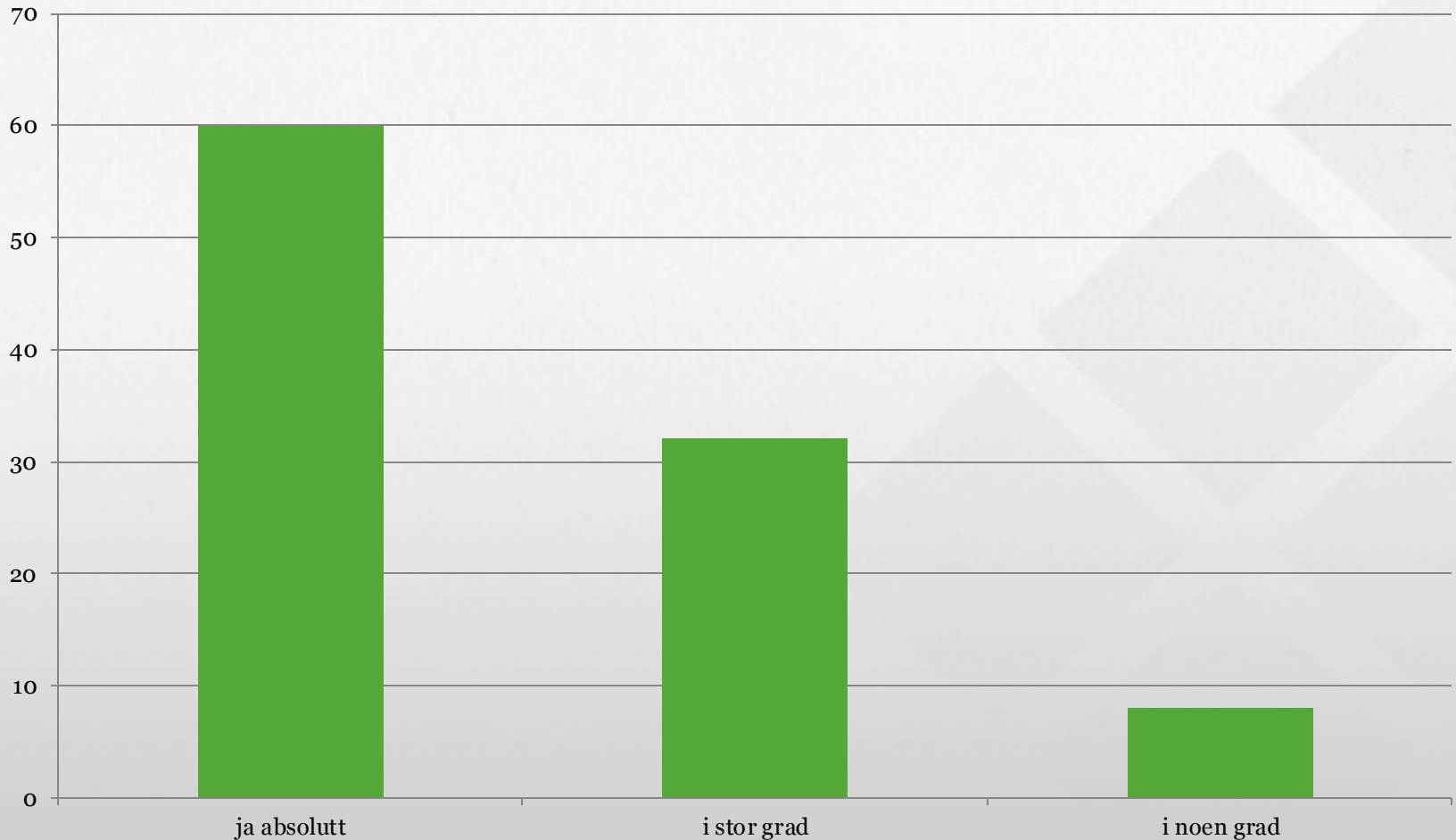
- Til sammen **1 161** spørreskjemaer ble sendt til navngitt adresse i **306** kommuner
- **Frivillig** deltakelse
- Utfylt skjema ble regnet som **samtykke** å delta

RESULTAT

Halvparten av respondentene ga tilbakemelding

Disse svarbrevene var fra **260** kommuner og det vil si at **86 % kommunene** hadde en eller flere informanter

OPPLEVER DU AT ABC OPPLÆRINGEN GIR ØKT KOMPETANSE TIL Å ARBEIDE I ELDREOMSORGEN?

INNHALDSANALYSE AV DE ÅPNE SPØRSMÅLENE

Hovedkategoriene var:

- 1. Kunnskapsutviklende studiehefter**
- 2. Studiegruppene som felles forum**
- 3. Nyttige seminarer**
- 4. Leder som nøkkelperson**
- 5. Kompetanseutvikling**

1 KUNNSKAPSUTVIKLENDE STUDIEHEFTER

94 % svarte at ABC-deltakerne fikk faktakunnskap (svar fra både de med og uten helsefaglig utdanning)

- Eksempler fra demensomsorgen, samt arbeidsoppgaver gir ettertanke, refleksjon og diskusjon i gruppen
- Studiematerialet ble brukt til oppslagsverk og var nyttige i internundervisningen
- Arbeid med fagstoffet ga **nye oppdagelser** og det var verdifullt at alle gikk gjennom det samme fagstoff uansett fagbakgrunn

2. STUDIEGRUPPER SOM FELLES FORUM

ABC-deltakerne fikk faktakunnskap og erfaringsutveksling på tvers av faggrupper og avdelinger

- Noen arbeidet på sykehjem og andre i gruppen arbeidet i hjemmetjenesten og dette ga **større forståelse for hverandres arbeidssituasjon**
- **Refleksjon** i studiegruppene hadde positiv effekt på arbeidsmiljøet

2. STUDIEGRUPPER SOM FELLES FORUM...

Faktorer som fremmet et trygt læringsmiljø

- **Grupperegler** ble fulgt
- Alle deltakere hadde **lest** studieheftet
- **Avdelingsleder** fulgte med

3. NYTTIGE SEMINARER

Seminarene gav faglig påfyll og **motivasjon** til å arbeide med ABC-studie

- Motiverende å møte fagfeller fra andre kommuner for å **dele erfaringer**
- **Leder** hadde en viktig rolle for praktisk å legge til rette for at ABC-deltakerne fikk fri for å delta på seminarene

4. LEDER SOM NØKKELPERSON

Leder en nøkkelperson for å:

- **Praktisk** å legge til rette for å delta i studiegrupper og seminarer
- ABC-deltakerne **formidlet** kunnskapen til personalgruppen

5. KOMPETANSEUTVIKLING

- Over 90 % mente at ABC-deltakerne **brukte fagkunnskapen i arbeidet**
- ABC-modellen passer til både de **uten** og **med** helsefaglig utdanning
- Over halvparten mente at ABC-studiet stimulerte til noen tok **mer helsefaglig utdanning**
- Flere hevdet at ABC-modellen burde være **obligatorisk** for alle som skal arbeide i demensomsorgen

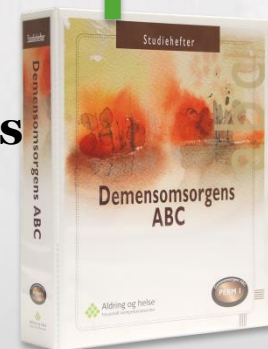
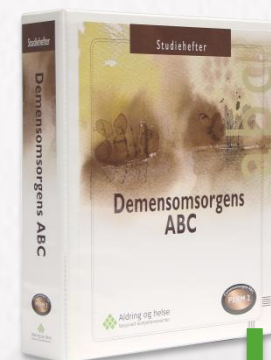
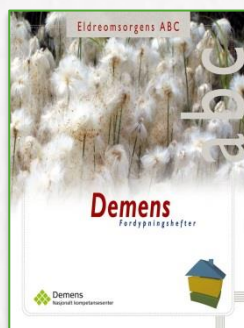
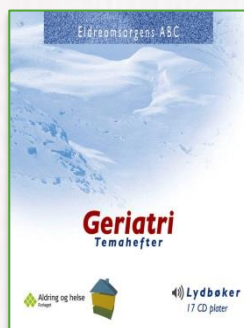
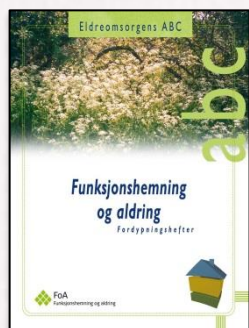
KONKLUSJON

- ABC modellen anbefales som et **tverrfaglig opplæringstiltak** for å kvalifisere helsepersonell i kommunal demens- og eldreomsorg
- ABC-modellens styrke er **studiegruppens** sammensetning på tvers av profesjoner, utdanningsnivå og avdelinger der de **reflekterer** over faglige og etiske spørsmål ut fra erfaring- og fagsbasert kunnskap
- **Avdelingsleders rolle** er avgjørende for at kompetansen blir anvendt på avdelingen (noen avdelingsledere etterspør den pedagogiske nøkkel for å få dette til)

ABC - TALL FOR 2014

- Våren 2014: 18 028 ABC – deltakere
- 394 kommuner deltar nå i opplæringsprogrammet
- Over 350 har startet i prosjektet «Jeg vil bli helsefagarbeider – med ABC til fagbrev»

ABC MODELLEN 2014

**Eldreomsorgens
ABC**

**Demensomsorgens
ABC**